

درآمدی بر زبان‌شناسی شناختی اجتماعی

(به همراه بررسی موردی چند معنایی واژگانی در زبان فارسی در این چارچوب)

نگارنده:

سید محمود متشرعی

دکترای زبان‌شناسی - نام دانشگاه علامه طباطبائی

پژوهشگر دوره دکتری زبان‌شناسی اجتماعی

ویراستار علمی:

فاطمه یوسفی راد

دکترای زبان‌شناسی همگانی دانشگاه تربیت مدرس

عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور

این اثر برگرفته از رساله با عنوان "بررسی چندمعنایی واژگانی در زبان فارسی در چارچوب الگوی زبان‌شناسی شناختی اجتماعی" است که در شهریور ۱۳۹۸ توسط آقای سید محمود منشرعی با راهنمایی دکتر محمد دبیرمقدم و مشاوره دکتر ویدا شقاقی و دکتر فاطمه یوسفی راد در دانشکده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی دانشگاه علامه طباطبائی دفاع و پذیرفته شده است و دانشگاه به موجب مجوز شماره ۱۰۳۵-۱۳۹۹/۰۳ مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۵ اجازه چاپ، تولید و انتشار آن را داده است.

سرشناسه: منشرعی، سید محمود، ۱۳۵۹
عنوان و نام پدیدآور: درآمدی بر زبان‌شناسی شناختی اجتماعی (به همراه بررسی موردی چند معنایی واژگانی در زبان فارسی در این چارچوب نگارنده سید محمود منشرعی؛ ویراستار فاطمه یوسفی راد).
مشخصات نشر: تهران، رهنما، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری: [۸]، ۲۵۴ ص. مصور، جدول، عکس، نمودار (بخشی رنگی)
شابک: 978-964-367777-0

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: ص.ع. به انگلیسی
Seyed Mahmoud Motesharrei, An Introduction to
cognitive Sociolinguistics (with case studies on lexical polysemy in
Persian language within this framework)

موضوع: جامعه‌شناسی زبان
موضوع: Sociolinguistics
موضوع: مورد زبان‌شناسی - جنبه‌های اجتماعی
موضوع: Cognitive grammar—Social aspects
موضوع: ... - ... - ...
موضوع: Persian language—Polysemy
موضوع: ... - ... - ...
موضوع: Language acquisition—Social aspects
رده‌بندی کنگره: P۴/۵
رده‌بندی دیویی: ۳۰۷/۴۱
شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۷۴۵۶۷

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form or by any means without the permission, in writing, from the Publisher. RAHNAMA PRESS Copyright © 2020
No. 110, Shohadaye Zhandarmerie St. (Noshtagh St.), Between Farvardin & Fakhre Razi, Enghelab Ave., Oppo. Tehran University, Tehran, Iran.
P.O. Box: 13145/1845 - Tel: (021) 66406927 - 66406927
E-mail: info@rahnmapress.com - http://www.rahnmapress.com

درآمدی بر زبان‌شناسی شناختی اجتماعی، مؤلف: سید محمود منشرعی، ویراستار: فاطمه یوسفی راد، لیتوگرافی: رهنما، چاپ: چاپخانه دیجیتال، چاپ اول: ۱۳۹۹، تیراژ: ۵۰۰ نسخه، ناشر: انتشارات رهنما، آدرس: دانشگاه تهران، خیابان فروردین، نبش خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک ۱۱۰، تلفن: ۶۶۴۰۰۹۲۷، ۶۶۴۱۶۶۰۴، ۶۶۴۱۶۶۰۴، فاکس: ۶۶۴۱۶۶۲۴، ۶۶۴۱۶۶۲۴، فروشگاه رهنما، سعادت‌آباد، خیابان علامه طباطبائی جنوبی، بین ۴۰ و ۴۲ شرقی، پلاک ۲۷، تلفن: ۸۸۶۹۴۰۰۰، آدرس فروشگاه شماره ۴: خیابان پیروزی، نبش خیابان سوم نیروی هوایی، تلفن: ۷۷۴۸۲۰۵۰، نمایشگاه کتاب: تهران، خیابان پاساژ فروزنده، تلفن: ۶۶۹۵۰۹۵۷
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۶۷۷۷۷-۰۰

چاپ جناب برای ناشر محفوظ است

قیمت: ۴۵۰۰۰۰ ریال

پیشگفتار

این کتاب قصد دارد با انکا به آراء و نظر دانشمندان و صاحب نظران رویکرد نوین زبان شناسی 'شناختی اجتماعی'، به معرفی این حوزه بدیع و رو به رشد زبان شناسی که حاصل تلفیق آموختن و روش های زبان شناسی شناختی و زبان شناسی اجتماعی است بپردازد. از مشهور بودن معرفی هر رویکرد جدید - سوای آنکه بر غنای ادبیات و وجوه ممکن دانش مربوطه می افزاید- آنگاه آشکار می گردد که به طور بومی نیز به محک آزمایش - مشاهده و نکات قوت و ضعف آن در تحلیل دانش نیز بررسی گردد. لذا به دنبال این پژوهش که در راستای درک، معرفی، و تدقیق زبان شناسی شناختی اجتماعی صورت گرفت، برداشتی و انطباق این رویکرد در زبان فارسی به دغدغه ای مهم برای نویسنده تبدیل شد. به دنبال این مهم مطالعه موردی چند معنایی در زبان فارسی در چارچوب مذکور، بخش دوم پژوهش حاضر را تشکیل داد تا بتوان به درک تفاوت و مزیت رویکرد زبان شناسی شناختی اجتماعی و رویکرد زبان شناسی شناختی معیار در تبیین انعطاف معانی مختلف واژه های چند معنای نائل آمد.

امیدوارم خواننده گرامی این کتاب نیز در انتها بر سودمندی این کتاب صحه گذاشته و هرگونه نظر خود را به منظور اصلاح و یا بهبود این اثر با این مبتدی راه علم که چندی است مشق علم می کند به اشتراک گذارد.

محمود مشرعی

بهار ۱۳۹۹

E-mail:

m.motesharrei@gmail.com

Instagram:

mahmoud.motesharrei

URL:

motesharrei.com

www.ketab.ir

فهرست مندرجات

فصل اول: آشنایی با مفاهیم و ساختار کتاب	۱
فصل دوم: تعاریف و زبان‌شناسی شناختی، زبان‌شناسی اجتماعی، و چندمعنایی	۱۱
۱-۲. مقدمه	۱۱
۲-۲. زبان‌شناسی شناختی	۱۲
۱-۲-۲. مفهوم تجسم و تعمیمات زبان‌شناسی شناختی	۱۵
۲-۲-۲. زبان‌شناسی شناختی و سنت ابداع‌گرایی	۱۸
۳-۲. مروری بر روش‌شناسی در رویکردهای زبان‌شناسی شناختی	۱۹
۴-۲. معنای اولیه یا نوع نخست (سرنمون)	۴۴
۱-۴-۲. اولین معنای مشاهده شده	۴۶
۲-۴-۲. غلبه و چیرگی در شبکه معنایی	۴۶
۵-۲. مقوله‌های شعاعی	۵۰
۶-۲. چندمعنایی	۵۱
۱-۶-۲. علل پیدایش چندمعنایی از دیدگاه اولمان	۵۵
۲-۶-۲. معیار چندمعنایی از نظر تاپلور	۵۶

۶۲.....	۲-۳. دِلن گِلین و بسط مطالعه چندمعنایی به زبان‌شناسی متغیرگرا.....
۶۳.....	۲-۴. چندمعنایی در نگاه صاحب‌نظران.....
۷۶.....	۲-۷. مروری بر زبان‌شناسی اجتماعی.....
۸۱.....	فصل سوم: زبان‌شناسی شناختی اجتماعی؛ یک رویکرد تلفیقی.....
۸۱.....	۳-۱. مقدمه.....
۸۲.....	۳-۲. زبان‌شناسی شناختی اجتماعی.....
۸۴.....	۳-۳. "زبان‌شناسی شناختی اجتماعی"؟.....
۸۵.....	۳-۴. بدوی الگویی شناختی - اجتماعی.....
۸۵.....	۳-۵. زبان‌شناسی شناختی اجتماعی؛ ماهیت و قلمرو.....
۸۶.....	۳-۴-۲. چشم‌انداز اجتماعی در زبان‌شناسی شناختی.....
۸۶.....	۳-۴-۳. دیدگاه مبتنی بر اولویت معنا در زبان‌شناسی شناختی.....
۸۹.....	۳-۴-۴. ماهیت کاربرد - بسپاد زبان‌شناسی شناختی.....
۱۰۰.....	۳-۴-۵. چشم‌انداز شناختی در زبان‌شناسی اجتماعی.....
۱۰۰.....	۳-۴-۶. تنوع معنا.....
۱۰۳.....	۳-۴-۷. معنای تنوع.....
۱۰۴.....	۳-۴-۸. مطالعه تنوع معنایی در زبان‌شناسی شناختی اجتماعی.....
۱۰۷.....	۳-۵. مروری بر مطالعات انجام شده در زبان‌شناسی شناختی اجتماعی.....
۱۰۷.....	۳-۶. تأملی در مطالعات جوستینا رابینسون در باب چندمعنایی در زبان‌شناسی شناختی اجتماعی؛ تلاقی مطالعات چندمعنایی و زبان‌شناسی اجتماعی.....
۱۴۶.....	۳-۶-۱. بررسی واژه awesome.....
۱۴۷.....	۳-۶-۲. بررسی واژه skinny.....

۱۶۲	۳-۶-۳. بررسی واژه gay.....
۱۶۸	۳-۶-۴. بررسی واژه های gay, awesome و wicked.....
۱۷۳	۳-۷. مطالعات پژوهشگران ایرانی در چارچوب زبان‌شناسی شناختی اجتماعی.....
۱۷۴	۳-۸. شمایی در زمانی به بررسی پدیده چندمعنایی.....

فصل چهارم: زبان فارسی و زبان‌شناسی شناختی اجتماعی (مطالعه موردی در

۱۷۹	زبان چندمعنایی).....
۱۷۹	۴-۱. مقدمه.....
۱۸۰	۴-۲. روش پژوهش.....
۱۸۱	۴-۲. بررسی واژه‌های چندمعنای مورد مطالعه پژوهش.....
۱۸۲	۴-۳-۱. بررسی معنای واژه "جیگر".....
۱۹۷	۴-۳-۲. بررسی معنای واژه "شاخ".....
۲۱۰	۴-۳-۳. بررسی معنای واژه "تپل".....

فصل ۵: ارزیابی زبان‌شناسی شناختی اجتماعی در مطالعات زبان‌شناسی و الگوی آن..... ۲۲۲

۲۲۲	۵-۱. مقدمه.....
۲۲۳	۵-۲. انگاره پیشنهادی زبان‌شناسی شناختی اجتماعی.....
۲۲۴	۵-۳. دستاوردهای پژوهش.....
۲۳۱	کتابنامه.....
۲۴۷	واژه‌نامه.....
۲۵۲	ضمیمه ۱: پرسشنامه مصاحبه توصیفی.....
۲۵۳	ضمیمه ۲: پرسشنامه آماری.....